

УДК 342.9

[https://doi.org/10.32689/2617-9660-2022-4\(22\)-108-117](https://doi.org/10.32689/2617-9660-2022-4(22)-108-117)

Терехов Віталій Юрійович,

кандидат юридичних наук, адвокат, yus030592@i.ua, <https://orcid.org/0000-0003-1923-8302>

ПРАВОВА ПРИРОДА СЕРВІСУ В ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

Анотація. У статті визначено, що сервіс в правоохоронній діяльності – це виконання правоохоронними органами функцій, що спрямовані на обслуговування соціальних, економічних, особистих потреб, інтересів та охорону прав фізичних та юридичних осіб.

У широкому сенсі сервіс необхідно розуміти не тільки як надання правоохоронними органами адміністративних послуг, а й як інфраструктуру фактичного доступу до правоохоронної функції, яка реалізується через компетенцію конкретних службових осіб, належне виконання завдань. Стверджується, що простота, зрозумілість, інтерабельність, комунікативний потенціал правоохоронної інституції обумовлює якість та ефективність її функціонування.

Пошук оптимального балансу в гармонійному співіснуванні адміністративного примусу та забезпеченні інтересів/потреб громадян у сфері відносин правопорядку має бути ключовим завданням стратегічного планування розвитку правоохоронних інституцій.

Інформаційний продукт, як результат послуги, повинен характеризуватись наступними ознаками, властивими для правоохоронної інформації: законність, що, в першу чергу, передбачає дотримання заборони розголошення відомостей, обіг яких охороняється законом; зрозумілість; своєчасність та адекватність; доступність, що передбачає можливість отримання відомостей у будь-який спосіб, зручний для запитувача.

Для підвищення ефективності системи правоохоронного сервісу до чинних нормативних актів мають бути внесені доповнення з урахуванням воєнного стану: надати пріоритет на послуги та доступ до правоохоронних функцій для задоволення інтересів та потреб, які пов'язані із діями окупаційних військ; забезпечити посилену ідентифікацію та автентифікацію користувачів реєстрів, адміністратором яких є правоохоронні органи; забезпечити будівлі укриттями цивільного захисту з урахуванням розрахунку на прогнозовану кількість відвідувачів; прийом громадян рекомендовано перевести в режим он-лайн; посилити контроль за наданням адміністративних послуг та виконанням правоохоронними органами своїх сервісних функцій, забезпечити утвердження права на інформацію в умовах дії обмежень, пов'язаних із режимом воєнного часу, забезпечити поінформованість отримувачів послуг у разі неможливості надання останніх; передбачити можливість постійного чергування

в будівлях та зонах відвідування приміщення працівників служб медичної та психологічної допомоги.

Ключові слова: правоохоронні органи, публічне адміністрування, сервіс, інформаційна робота, контроль, оптимізація, інтеграбельність.

Terekhov Vitaly Yuriyovich,

Doctor of Law, lawyer, yus030592@i.ua; <https://orcid.org/0000-0003-1923-8302>

THE LEGAL NATURE OF THE SERVICE IN THE ACTIVITY OF LAW ENFORCEMENT AGENCIES

Abstract. In this article is defined that service in law enforcement activities is the performance by law enforcement agencies of functions aimed at serving social, economic, personal needs, interests, and protecting the rights of individuals and legal entities.

In a broad sense, the service must be understood not only as the provision of administrative services by law enforcement agencies, but also as the infrastructure of actual access to the law enforcement function, which is implemented through the competence of specific officials, the proper performance of tasks. It is claimed that the simplicity, comprehensibility, interoperability, communicative potential of the law enforcement institution determines the quality and efficiency of its functioning.

Finding the optimal balance in the harmonious coexistence of administrative coercion and ensuring the interests/needs of citizens in the sphere of law and order relations should be a key task of strategic planning for the development of law enforcement institutions.

The information product, as a result of the service, should be characterized by the following characteristics of law enforcement information: legality, which, first of all, involves compliance with the prohibition of disclosure of information, the circulation of which is protected by law; intelligibility; timeliness and adequacy; accessibility, which implies the possibility of obtaining information in any way convenient for the requester.

In order to improve the effectiveness of the law enforcement service system, additions should be made to the current regulations taking into account the state of war: to give priority to services and access to law enforcement functions to satisfy the interests and needs associated with the actions of the occupying forces; ensure enhanced identification and authentication of users of registries administered by law enforcement agencies; provide buildings with civil protection shelters, taking into account the forecasted number of visitors; reception of citizens is recommended to be transferred to online mode; to strengthen control over the provision of administrative services and the performance of their service functions by law enforcement agencies, to ensure the establishment of the right to information under the conditions of the restrictions associated with the wartime regime, to ensure that the recipients of services are informed in the event of the impossibility of providing the latter; to provide for the possibility of permanent duty in the buildings and visiting areas of the medical and psychological assistance service workers.

Key words: law enforcement agencies, public administration, service, information work, control, optimization, interoperability.

Постановка проблеми. У загальносистемному вимірі оцінка роботи правоохоронних органів має все ще дуже низький рейтинг в суспільстві. Так, за даними загальнонаціонального опитування, проведеного соціологічною службою Центру Разумкова спільно з Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва з 14 по 19 травня 2021 року, баланс довіри до всіх правоохоронних органів лишається негативним [11]. Домінування каральних дій, закритість та замкненість правоохоронної системи є чинниками, що детермінують негативне ставлення суспільства до правоохоронної системи. Сервісний підхід у роботі відомств та інституцій правопорядку – рушійна сила прогресу та модернізації правоохоронної функції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання сервісного супроводження правоохоронної роботи неодноразово піднімалося в працях вчених. Такими представниками є: Зозуля І. В., Іщенко Л.В., Петров С.Є., Кукін І.В. тощо. Правники зорієнтовують свою увагу на діяльності поліції як суб'єкта надання адміністративних послуг. При цьому проблема правоохоронного сервісу є значно ширшою, оскільки передбачає трансформацію правоохоронних функцій у інструмент задоволення потреб та інтересів громадян та юридичних осіб.

Мета статті полягає у дослідженні сутності, змісту та особливостей забезпечення сервісного підходу до реалізації правоохоронних функцій, в тому числі, через надання адміністративних послуг.

Виклад матеріалу. Проблема якості правоохоронної роботи потребує широкої наукової дискусії з огляду на

відсутність чіткого розуміння форм реалізації, так званого, «правоохоронного сервісу» в умовах реформування інституцій правопорядку. Гостро піднімає проблему професор І. В. Зозуля, аналізуючи положення Закону України «Про Національну поліцію», а саме, у ч. 1 ст. 2 визначає, що завданнями поліції є надання поліцейських послуг [2, с. 22]. Аналогічні норми містяться в Положенні про Національну поліцію, де в пп. 3 п. 1 зазначається, що завданнями Національної поліції є надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги [7]. І. В. Зозуля вірно відмічає дилему у виборі терміну, за яким сфера забезпечення публічної безпеки і порядку законом кваліфікується як простір для надання суспільству Національною поліцією поліцейських послуг [2, с. 22].

Питання надмірно широкого змісту дефініції «послуга» в теоретичному розумінні породжує багато аспектів у практичній реалізації поліцейських функцій. На наш погляд, якісне надання правоохоронних послуг та забезпечення їх доступності не тільки підвищить ступінь суспільної довіри, а й сприятиме подальшому становленню системи правоохорони як професійної, соціально-орієнтованої публічної служби. З іншого боку, правоохоронні органи не можуть бути позбавлені правозастосовних повноважень, адже саме таким чином втілюється воля держави у дотримання правого порядку.

Отже, основним завданням у з'ясуванні сутності природи правоохоронного сервісу є визначення балансу

у гармонійному співіснуванні адміністративного примусу та забезпечення потреб громадян, юридичних осіб у сфері відносин правопорядку.

Створення поліції саме, як сервісної служби, відображає реалізацію на практиці концепції «публічно-сервісної» держави. Основним завданням формування органів виконавчої влади за європейським зразком є вироблення принципу служіння держави перед громадянами [3, с. 28].

Наратив, за яким ототожнення поліцейської держави та поліцейських послуг має діалектичну єдність, помилковий. Поліцейська форма державного керівництва опирається на примус та адміністративну силу. У той же час, поліцейські послуги необхідно розуміти як результат втілення ідеї «доброго урядування (good governance)» та «держави для людини». Від цього відштовхується ідея ініціювання послуги, а саме – перехід від контрольної-наглядової форми перевіркової роботи на адміністративну роботу типу «запит-послуга».

Грунтовним є поняття «поліцейської послуги», запропоноване О.Г. Цигановим, як передбаченої законом, публічно-владної діяльності органу або підрозділу поліції, що ґрунтується й впливає з виконуваних цим органом (підрозділом) поліцейських функцій, безпосередньо пов'язаних із забезпеченням прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидією злочинності, підтриманням публічної безпеки і порядку [12, с. 187].

Адресат (бенефіціар) правоохоронних послуг не може бути іншим правоохоронним органом чи службовою посадовою особою державних інституцій. Потрібно звернути увагу на

таке розмежування, оскільки деякий сервіс надається як вид міжвідомчої взаємодії. Міжвідомчу взаємодію правоохоронних органів навіть у формі сприяння, надання певного готового продукту не слід ототожнювати із загальним сервісно-публічною роботою у сфері правоохоронної діяльності. Правоохоронний сервіс адресований для громадян, фізичних та юридичних осіб, що потребують задоволення певного інтересу, який пов'язаний із реалізацією державних правоохоронних функцій та виконанням службовими особами своїх повноважень.

Зважаючи на той факт, що правоохоронний сервіс охоплюється широким колом завдань системи органів правоохорони та правопорядку, досить складно однозначно класифікувати види правоохоронних послуг, які можуть бути реалізованими. З урахуванням відсутності єдиного документу, яким класифікуються послуги правоохоронних органів, пропонується виокремлювати послуги, що впливають із правоохоронних функцій. Це має ряд переваг: по-перше, концептуалізує вже наявну в законі догму про публічно-сервісний підхід до виконання правоохоронних функцій, тобто, закріплює уявлення того, що кожна правоохоронна функція може бути трансформована в ту чи іншу послугу; по-друге, має універсальний характер дії на всю систему правоохоронних органів та органів, які виконують правоохоронні функції; по-третє, дає підґрунтя для широкої підзаконної нормопроектної роботи; по-четверте, не потребує наявності жорсткого підходу до класифікації правоохоронних органів в законодавстві України.

Доступ громадян до правоохоронної інформації є загальною послугою, властивою для всіх суб'єктів владних повноважень. Специфіка задоволення інформаційних потреб у сфері правоохоронної роботи пов'язана, в першу чергу, із тим, що надання інформації на звернення громадян врегульовано не тільки Законом України «Про звернення громадян», а й кримінально-процесуальними, цивільно-процесуальними, адміністративними та іншими законодавчими актами. Також окремими законами передбачено порядок дотримання вимог про нерозголошення відомостей, оскільки це може завдати шкоди охоронюваному законом інтересам. Тому, правове забезпечення інформаційного сервісу необхідно охарактеризувати як результат задоволення інформаційних потреб у сфері правоохорони, а саме – набір складних нормативно-врегульованих процедур надання відомостей у сфері безпеки, правопорядку, захищеності та інших даних індивідуального чи публічного змісту, які циркулюють в інституціях правоохоронних органів.

Слід відзначити, що ще у 2017 році урядом було засвідчено необхідність удосконалення діючої моделі надання адміністративних послуг в органах внутрішніх справ у зв'язку із: їх низькою якістю і недостатньою прозорістю процесу надання адміністративних послуг; застарілими формами і підходами до надання адміністративних послуг, недостатньою орієнтацією на потреби людини; закритістю і непрозорістю у роботі, корупційними ризиками; відсутністю відкритих стандартів та регламентів надання адміністративних послуг [9].

Прогнозувалося, що сервісний підхід міг бути удосконалений: шляхом спрощення доступу, дерегуляцією процедури отримання послуг від органів МВС України; впровадженням системи оцінювання якості надання адміністративних послуг; розширенням обсягу послуг; збільшенням кількості адміністративних послуг, що надаються в режимі реального часу, популяризації таких послуг і стимулюванням населення до їх отримання; побудовою ефективної системи комунікації, пов'язаної з наданням адміністративних послуг; розробленням і здійсненням ефективних антикорупційних заходів, пов'язаних з наданням адміністративних послуг органами системи МВС [9].

Іншим прикладом сучасного розвитку сервісу у сфері правоохорони є скасування довідок про несудимість. Зазначене рішення прийняте у зв'язку із розширенням потенціалу інформаційно-аналітичного забезпечення органів внутрішніх справ. Наказом Міністерства внутрішніх справ від 30.03.2022 № 207 «Деякі питання ведення обліку відомостей про притягнення особи до кримінальної відповідальності та наявності судимості» визначаються основні завдання, структура, мета, функції та порядок роботи інформаційно-аналітичної системи «Облік відомостей про притягнення особи до кримінальної відповідальності та наявності судимості». Відповідно до розділу IV Порядку доступу до відомостей інформаційно-аналітичної системи «Облік відомостей про притягнення особи до кримінальної відповідальності та наявності судимості», фізична особа, яка досягла 14-річного віку, має право на отримання відомостей про себе в папе-

ровій або електронній формі. Відомості з інформаційно-аналітичної системи надаються заявнику у формі Витягу в паперовій або електронній формі [5].

Для переходу від каральної до соціально-сервісної моделі та напрямку функціонування органів внутрішніх справ в системі Міністерства внутрішніх справ України створюється Головний та територіальні сервісні центри МВС України. С. Є. Петров, аналізуючи адміністративно-правовий статус Головного сервісного центру МВС та його елементи, зазначає, що особливості утворення, структура органу, його права та обов'язки, визначена державою компетенція, завдання та функції, повноваження та відповідальність сприймаються через конструкцію юридичної особи публічного права, наділеної державновладними повноваженнями, що є основною ознакою державного органу [4, с. 411]. На наш погляд, зазначена інституція є свого роду концентратом сервісних послуг поліції, а не загалом органів внутрішніх справ. Згідно з розділом II Положення про територіальний сервісний центр МВС від 29.12.2015 № 1646, територіальний сервісний центр надає платні та безоплатні послуги у сфері реєстрації, перереєстрації, обліку транспортних засобів, а також послуги, пов'язані із експлуатацією останніх [8]. Втім, подальший розвиток сервісу в органах внутрішніх справ має передбачати інтеграцію та централізацію всіх видів послуг, що можуть надаватися системою органів внутрішніх справ в єдиний координаційний центр.

Питанням, що потребує нагального врегулювання, є правове супроводження платних послуг, які надаються правоохоронними органами. Відсутність

єдиного нормативного акта є досить негативним чинником, який: дезорієнтує отримувачів у переліку та вартості/оплатності тої чи іншої послуги; створює корупційні ризики у діяльності посадових осіб; створює режим «закритості» та непоінформованості населення про можливості та сервісний потенціал правоохоронного органу.

Наприклад, в органах МВС України Постановою від 4 червня 2007 р. № 795 затверджено перелік платних послуг, які надаються підрозділами Міністерства внутрішніх справ, Національної поліції та Державної міграційної служби [6]. Натомість, зазначений перелік містить суттєвий недолік, що проявляється у невірному підході до класифікації послуг. Зокрема, Переліком визначаються послуги, критерієм групування яких є певний підрозділ. Так, інформаційні підрозділи забезпечують надання юридичним особам доступу до бази даних про втрачені паспорти та розшук осіб [6]. Натомість, класифікація за сферою є більш зрозумілою та доступною для отримувачів. Удосконалити інтерабельність пошуку необхідної послуги доцільно з використанням сучасних інформаційно-телекомунікаційних засобів пошуку, гіперпосилання на деталізовану інформацію, з використанням сервісів персонального кабінету, мобільного застосунку «Дія».

Особливо актуальним питанням на сьогодні є надання правоохоронних послуг в умовах воєнного стану. Проблема потребує правового врегулювання, оскільки існує низка факторів забезпечення безпеки: отримувачів послуги, які перебувають в сервісних центрах, будівлях правоохоронних органів, інших місцях скупчення лю-

дей; персональних даних, витік яких може завдати суттєвої шкоди інтересам громадян в результаті несанкціонованого доступу; працівників та технологій, які здійснюються на територіях, де проводяться воєнні дії, або окупованих територіях; забезпечення кібербезпеки автоматизованих інформаційних систем, держателем яких є правоохоронні органи.

У Міністерстві юстиції України, яке є адміністратором низки державних сервісів та послуг зауважують, що з метою збереження цілісності та конфіденційності інформації, недопущення несанкціонованого втручання та спотворення даних, недопущення випадків рейдерства Міністерством юстиції України та ДП «Національні інформаційні системи» було припинено функціонування державних реєстрів та баз даних, які адмініструються державою [1], відповідно припинилося і надання послуг, що пов'язано із функціонування електронних реєстрів. Головний сервісний центр МВС України повідомляє, що через чисельні кібератаки на початку війни довелося тимчасово відключити електронну чергу [10]. Загалом, такі рішення є виправданими, але політика безпеки може бути переглянута, виходячи із загальної ситуації в країні або в окремих її регіонах. Для підвищення ефективності системи правоохоронного сервісу до чинних нормативних актів мають бути внесені доповнення з урахуванням воєнного стану: надати пріоритет на послуги та доступ до правоохоронних функцій для задоволення інтересів та потреб, які пов'язані із діями окупаційних військ; забезпечити посилену ідентифікацію та автентифікацію користувачів реє-

стрів, адміністратором яких є правоохоронні органи; забезпечити будівлі укриттями цивільного захисту з урахуванням розрахунку на прогнозовану кількість відвідувачів; прийом громадян рекомендовано перевести в режим он-лайн; посилити контроль за наданням адміністративних послуг та виконанням правоохоронними органами своїх сервісних функцій, забезпечити утвердження права на інформацію в умовах дії обмежень, пов'язаних із режимом воєнного часу, забезпечити поінформованість отримувачів послуг у разі неможливості надання останніх; передбачити можливість постійного чергування в будівлях та зонах відвідування приміщення працівників служб медичної та психологічної допомоги.

Висновки

1. Сервіс в правоохоронній діяльності необхідно розуміти як виконання правоохоронними органами функцій, що спрямовані на обслуговування соціальних, економічних, особистих потреб, інтересів та охорону прав фізичних та юридичних осіб. У широкому розумінні, сервіс у сфері правоохоронної діяльності охоплює не тільки надання правоохоронними органами адміністративних послуг, а й інфраструктуру фактичного доступу до правоохоронної функції, яка реалізується через компетенцію конкретних службових осіб, належне виконання завдань. Стверджується, що простота, зрозумілість, інтерабельність, комунікативний потенціал правоохоронної інституції обумовлює якість та ефективність її функціонування.

2. Пошук оптимального балансу у гармонійному співіснуванні адміні-

стративного примусу та забезпечення інтересів/потреб громадян у сфері відносин правопорядку є ключовим завданням стратегічного планування розвитку правоохоронної системи.

3. Розвиток сервісної функції має бути обов'язковим елементом роботи правоохоронних органів у сфері управління кордонами на сучасному етапі. Зокрема, враховуючи євроінтеграційні процеси та надання Україні кандидата на членство в ЄС, робота вітчизняних служб правопорядку має бути наближена до наших європейських сусідів. З цього приводу пропонується, що у завданні №3 Стратегії інтегрованого управління кордонами на період до 2025 року від 24 липня 2019 року, затвердженій розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 р. № 687-р, підвищення спроможності правоохоронних органів може бути забезпечено, в тому числі, шляхом підвищення стандартів якості, оперативності надання адміністративних послуг правоохоронними органами під час перетину кордонів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Державні реєстри в умовах воєнного стану: як і що працює : АІН : веб сайт. URL: <https://ain.ua/2022/03/28/derzhavni-reyestry-v-umovah-voyennogo-stanu-yak-i-shho-praczuuye/> (дата звернення 04.06.2022).

2. Зозуля І. В. Поліцейські послуги в законодавстві України та на практиці. Форум Права. 2019. № 3 (56). URL: http://forumprava.pp.ua/files/021-038-2019-3-FP-Zozulia_5.pdf. (дата звернення 02.02.2022).

3. Іщенко Л.В. Правова характеристика публічно-сервісних заходів адміністративного примусу. Міжнародний науковий

журнал «Інтернаука». – 2020. Вип. 26. С.26-31.

4. Петров С.Є. Адміністративно-правовий статус Головного сервісного центру МВС: дис. на д.ю.н.: 12.00.07 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2021. 481 с.

5. Порядок доступу до відомостей інформаційно-аналітичної системи «Облік відомостей про притягнення особи до кримінальної відповідальності та наявності судимості» : Наказ МВС України від 30.03.2022 № 207. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0426-22> (дата звернення 04.06.2022).

6. Про затвердження переліку платних послуг, які надаються підрозділами Міністерства внутрішніх справ, Національної поліції та Державної міграційної служби, і розміру плати за їх надання : Постанова Кабінету Міністрів України від 04.06.2007 № 795. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/795-2007-%D0%BF> (дата звернення 04.06.2022).

7. Про затвердження Положення про Національну поліцію : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 877. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/877-2015-%D0%BF> (дата звернення 04.06.2022).

8. Про затвердження Положення про територіальний сервісний центр МВС : Наказ МВС України від 29.12.2015 № 1646. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0156-16> (дата звернення 04.06.2022).

9. Про схвалення Стратегії розвитку органів системи Міністерства внутрішніх справ на період до 2020 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.11.2017 № 1023-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1023-2017-%D1%80> (дата звернення 04.06.2022).

10. Розділ «Новини». Головний сервісний центр МВС : веб сайт. URL: <https://hsc.gov.ua/category/novini/> (дата звернення 04.06.2022).

11. Стан правоохоронної системи під час пандемії: чи схвалює суспільство дії правоохоронців та як ставиться до застосу-

вання сили в кризовій ситуації: загальнонаціональне опитування проведене соціологічною службою Центру Разумкова. Центр Разумкова: веб сайт. URL: <https://dif.org.ua/article/stan-pravookhoronnoi-sistemi-pidchias-pandemii-chi-skhvalyue-suspilstvodii-pravookhorontsiv-ta-yak-stavitsya-dozastosuvannya-sili-v-krizoviy-situatsii> (дата звернення 05.05.2022).

12. Циганов О. Г. Підходи до з'ясування сутності поліцейських послуг: вітчизняні реалії та зарубіжна практика. Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені ЕО Дідоренка. 2019. Вип. 1. С. 186-193.

REFERENCES:

Ain.ua (2022). *Derzhavni reiestry v umovakh voiennoho stanu: yak i shcho pratsiuie [State registers in martial law: how and what works]: AIN. website.* Retrieved from: <https://ain.ua/2022/03/28/derzhavni-reiestry-v-umovah-voyennogo-stanu-yak-i-shho-praczyuye/> [in Ukrainian]. (2022, June, 4).

Zozulia I. V. (2019). *Politseiski posluhy v zakonodavstvi Ukrainy ta na praktytsi [Police services in the legislation of Ukraine and in practice].* Forum Prava, 2019. № 3 (56), 21-38. Retrieved from: http://forumprava.pp.ua/files/021-038-2019-3-FP-Zozulia_5.pdf [in Ukrainian]. (2022, February, 4).

Ishchenko L.V. (2020). *Pravova kharakterystyka publichno-servisnykh zakhodiv administratyvnoho prymusu [Legal characteristics of public service measures of administrative coercion].* Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal «Internauka». 2020. №26, 26-31. [in Ukrainian].

Petrov S.Ie. (2021). *Administratyvno-pravovyi status Holovnoho servisnoho tsentru MVS [Administrative and legal status of the Main Service Center of the Ministry of Internal Affairs].* dys. na d.iu.n. 12.00.07. Zaporizkyi natsionalnyi universytet. Zaporizhzhia, 2021. 481 s. [in Ukrainian].

MVS Ukrainy (2022). *Poriadok dostupu do vidomostei informatsiino-analitychnoi systemy «Oblik vidomostei pro prytiahnennia osoby do kryminalnoi vidpovidalnosti ta naiavnosti sudymosti» [Procedure for access to information of the information-analytical system «Accounting for information on bringing a person to criminal responsibility and criminal record»].* Nakaz MVS Ukrainy vid 30.03.2022 № 207. – Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0426-22> [in Ukrainian]. (2022, June, 4).

Verkhovna Rada Ukrainy (2007). *Pro zatverdzhennia pereliku platnykh posluh, yaki nadaiutsia pidrozdilamy Ministerstva vnutrishnikh sprav, Natsionalnoi politsii ta Derzhavnoi mihratsiinoi sluzhby, i rozmiru platy za yikh nadannia [On approval of the list of paid services provided by the units of the Ministry of Internal Affairs, the National Police and the State Migration Service, and the amount of payment for their provision] :* Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 04.06.2007 № 795. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/go/795-2007-%D0%BF> [in Ukrainian]. (2022, June, 4).

Verkhovna Rada Ukrainy (2015). *Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Natsionalnu politsiiu [On approval of the Regulation on the National Police]:* Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 28.10.2015 № 877. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/go/877-2015-%D0%BF> [in Ukrainian]. (2022, June, 4).

MVS Ukrainy (2015). *Pro zatverdzhennia Polozhennia pro terytorialnyi servisnyi tsentr MVS [On approval of the Regulations on the territorial service center of the Ministry of Internal Affairs]:* Nakaz MVS Ukrainy vid 29.12.2015 № 1646. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0156-16> [in Ukrainian]. (2022, June, 4).

Verkhovna Rada Ukrainy (2017). *Pro skhvalennia Stratehii rozvytku orhaniv systemy Ministerstva vnutrishnikh sprav na period do 2020 roku [On approval of the Strategy for the development of the system of the Ministry of Internal Affairs for the period up to 2020]:*

Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 15.11.2017 № 1023-r. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1023-2017-%D1%80> [in Ukrainian]. (2022, June, 4).

MVS Ukrainy (2022). *Rozdil «Novyny». Holovnyi servisnyi tsentr MVS [News section, Main Service Center of the Ministry of Internal Affairs]*. website. Retrieved from: <https://hsc.gov.ua/category/novini/>. [in Ukrainian]. (2022, May, 5).

Razumkov Center (2021). *Stan pravookhoronnoi systemy pid chas pandemii: chy skhvaliuiie suspilstvo dii pravookhorontsiv ta yak stavitsia do zastosuvannya syly v krizovii sytuatsii [The state of the law enforcement system during a pandemic: does society approve of the actions of law enforcement and how does it react to the use of force*

in a crisis situation]. zahalnonatsionalne opytuvannia provedene sotsiolohichnoiu sluzhboiu Tsentru Razumkova vid 23 chervnia 2021. Tsentr Razumkova. Website. Retrieved from: <https://dif.org.ua/article/stan-pravookhoronnoi-sistemi-pid-chas-pandemii-chi-skhvalyue-suspilstvo-dii-pravookhorontsiv-ta-yak-stavitsya-do-zastosuvannya-sily-v-krizoviy-situatsii> [in Ukrainian]. (2022, May, 5).

Tsyhanov O. H. (2019). *Pidkhody do ziasuvannia sutnosti politseiskykh posluh: vitchyzniani realii ta zarubizhna praktyka [Approaches to clarifying the essence of police services: domestic realities and foreign practice]*. Visnyk Luhanskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav imeni EO Didorenka. 2019. №1, 186-193. [in Ukrainian].